

**ТАМІЛА ЯЦЕНКО,
ІРИНА ТРИГУБ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні педагогічної ради

(назва закладу загальної середньої освіти)

Протокол № _____ від «__» _____ 2026 р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
«ІНТЕГРОВАНИЙ КУРС ЛІТЕРАТУР. 10 КЛАС. ПОГЛИБЛЕНИЙ РІВЕНЬ» (пілот)
на 3,5 тижневі години (124 години)

на основі чинної модельної навчальної програми інтегрованого курсу

«Інтегрований курс літератур. 10–12 класи. Поглиблений рівень»

для закладів загальної середньої освіти

*Автори: Яценко Т. О. (керівник авторського колективу),
Пахаренко В. І., Михед П. В., Михед Т. В., Тригуб І. А., Юлдашева Л. П.*

ЗМІСТ

I. Пояснювальна записка.

Нормативно-правова база, на основі якої укладено навчальну програму.

Мета і завдання навчальної програми.

Принцип побудови навчальної програми.

Погодинний розподіл програмового матеріалу.

II. Основна частина.

Групи результатів за Державним стандартом профільної середньої освіти.

Очікувані результати за навчальною програмою.

Тема уроку/пропонований зміст.

Види навчальної діяльності.

Додаток 1. Список творів для позакласного читання.

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА, НА ОСНОВІ ЯКОЇ УКЛАДЕНО ПРОГРАМУ

Навчальну програму «Інтегрований курс літератур. 10 клас. Поглиблений рівень» укладено:

- відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту» (наказ № 463-ІХ від 16.01.2020 р.), Державного стандарту профільної середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 25.07.09.2024 р. № 851), із урахуванням типової освітньої програми для 10-12 класів закладів загальної середньої освіти, які забезпечують здобуття профільної середньої освіти за академічним спрямуванням (наказ МОН України від 19.12.2025 р. № 1674);
- на основі чинної модельної навчальної програми інтегрованого курсу «Інтегрований курс літератур. 10–12 класи. Поглиблений рівень» для закладів загальної середньої освіти (автори: Яценко Т. О., Пахаренко В. І., Михед П. В., Михед Т. В., Тригуб І. А., Юлдашева Л. П.), гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ МОН України № 624 від 14.04.2026). Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/749854/>.

Зміст навчальної програми забезпечують дидактичні матеріали для навчання літератури в 10 класі (пілот), що розроблені авторським колективом під керівництвом Т. О. Яценко та представлені видавництвом «Грамота» для впровадження в освітній процес пілотних класів.

МЕТА І ЗАВДАННЯ

Мета вивчення інтегрованого курсу літератур у 10 класі на поглибленому рівні є розвиток компетентних читачів/читачок із гуманістичним світоглядом і критичним мисленням, які виявляють сформовані вміння аналізу та

інтерпретації художніх текстів у широкому контексті (історичному, біографічному, філософському, мистецькому, літературознавчому тощо), здатність до самостійної дослідницької і творчої діяльності, подальшого професійного становлення у гуманітарній сфері.

Завдання вивчення інтегрованого курсу літератур в 10 класі на поглибленому рівні:

- *змістові та аналітичні завдання* – забезпечення глибокого опанування вершинними творами класичної і сучасної української та зарубіжної літератур різних родів, жанрів, художніх напрямів і стилевих течій; поглиблення вмінь здійснювати багаторівневий аналіз художнього тексту (проблемно-тематичний, композиційний, стилістичний, жанровий, інтертекстуальний, із урахуванням історичного, біографічного, мистецького та інших контекстів, характерних ознак художніх напрямів і стилевих течій української та зарубіжної літератур); розуміння понять теорії літератури для глибокого осмислення художніх текстів;
- *культурологічні та міжпредметні завдання* – формування розуміння літератури як частини світової культури, її взаємозв'язків із історією, філософією та мистецтвом; розвиток здатності до міждисциплінарного мислення та інтеграції знань;
- *комунікативні та творчі завдання* – поглиблення вміння аргументовано висловлювати власну позицію щодо прочитаного; розвиток творчих здібностей;
- *дослідницькі завдання* – розвиток умінь самостійно опрацьовувати літературознавчі матеріали, довідкову літературу; умінь проведення індивідуальних і групових досліджень; розвиток медіаграмотності;

- *загальнокультурні завдання* – збагачення емоційного досвіду та естетичного смаку; підвищення рівня читацької грамотності та загальної культури;
- *професійні орієнтири* – формування вмінь і здібностей, необхідних для подальшого навчання у закладах вищої освіти гуманітарного профілю.

ПРИНЦИП ПОБУДОВИ

Навчальна програма орієнтує на два цикли навчання літератури на поглибленому рівні в 10 класі:

- перший – *профільно-адаптаційний*, що включає обов’язковий адаптаційний літературний курс «Художнє слово на старті дорослості» (І семестр);
- другий – *профільний*, що включає поглиблений літературний курс «Вершини світової літератури» (II семестр);

Зміст навчальної програми розроблено з дотриманням *дидактичних принципів системності, науковості, ґрунтовності та доступності навчання*, відповідності пізнавальним і читацьким інтересам учнів/учениць 10 класів.

Дидактична сутність курсу «Художнє слово на старті дорослості» (І семестр) полягає у створенні сприятливих адаптаційних умов для виявлення індивідуальних здібностей і нахилів учнів/учениць щодо початкової професійної спеціалізації гуманітарного спрямування. Його концепція ґрунтується на проблемно-тематичному принципі навчання літератури. Запропоновано художні тексти, проблематика яких відповідає пізнавальним і читацьким інтересам десятикласників/десятикласниць. Рекомендований зміст курсу включає пісні (народні та літературного походження) про кохання та художні твори, у яких розкриваються актуальні проблеми сьогодення – спілкування батьків і дітей,

цінність дружби та взаємодтримки, почуття першого кохання, художні тексти, у яких акцентовано на темі інакшості, самотності старших підлітків і пошуку розуміння серед однолітків, показано російсько-українську війну крізь призму людських долі – молодшого і старшого покоління.

Поглиблений курс «Вершини світової літератури» (II семестр) будується на хронологічно-стильовому принципі представлення навчального матеріалу і передбачає набуття учнями/ученицями ґрунтовних знань про найвизначніші явища світового літературного процесу в їх історичній обумовленості. Для текстуального вивчення рекомендовані вершинні твори української та зарубіжної літератур – від визначних пам'яток давньої літератури до класичних творів романтизму XIX століття.

У структурі навчальної програми виокремлено такі розділи: «Вступ», «Мелодії закоханого серця», «Світ у дзеркалі юності» (I семестр), «Вступ», «Визначні зразки письменства давніх часів», «Нові європейські літератури: пошук національних ідентичностей», «Перлини романтизму», «Література рідного краю», «Узагальнення та систематизація вивченого» (II семестр).

ПОГОДИННИЙ РОЗПОДІЛ МАТЕРІАЛУ

Усього – 124 год. (*I семестр – 3 год. на тиждень; II семестр – 4 год. на тиждень*).

Текстуальне вивчення – 118 год., із них:

- розвиток мовлення – 6 год.;
- виразне читання – 4 год.;
- література рідного краю – 4 год.;
- позакласне читання – 4 год.

Узагальнення та систематизація вивченого – 6 год.

ОСНОВНА ЧАСТИНА
ПЕРШИЙ ЦИКЛ. ПРОФІЛЬНО-АДАПТАЦІЙНИЙ
«ХУДОЖНЄ СЛОВО НА СТАРТІ ДОРОСЛОСТІ»

Групи результатів за Державним стандартом базової середньої освіти	Очікувані результати за модельною навчальною програмою	Тема уроку/ Пропонований зміст	Види навчальної діяльності
ВСТУП (1 год.)			
ГР 1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях	аргументовано використовує та поєднує різні способи фіксування усного повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), дотримуючись достовірності та засад академічної доброчесності, відповідно до самостійно визначеної мети [12 МОВ 1.2.2-1 П]	Мистецтво читання. Мета, типи, види, форми читання. МК: образотворче мистецтво – Дж. Арчімбольдо «Бібліотекар», Б. Рів'єр «Дівчина читає біля собаки», Б. Касіано «Читач», П. Пікассо «Жінка з книгою», І. Ріпин «Дівчина, що читає», Т. Яблонська «Вдома за книгою», К. Худаєв «Дівчина з книгою». ПЧ. Самостійно прочитані учнями/ученицями художні твори.	Бесіда щодо значущості читання в сучасному світі, розвитку читацької грамотності. Вправи на визначення типів читання: ознайомче, вибіркове, аналітичне. Колективне складання таблиці «Види читання – їх особливості – приклади». Використання цифрових інструментів: створення інтерактивної ментальної карти «Форми читання» (Padlet, Miro тощо). Метод «Читання з маркуванням» (INSERT): позначення у тексті символами «+» (знаю), «-» (не знаю), «?» (хочу дізнатися). Дискусія «Читання vs. перегляд екранізації»: порівняння емоційного впливу
ГР 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду	використовує, зокрема адаптує, подану в тексті або кількох текстах інформацію в умовах іншого контексту [12 МОВ 2.2.4 1 П]		
ГР 4. Дослідження індивідуального	аргументує застосування обраної комунікативної		

мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу	стратегії та її зміну відповідно до ситуації спілкування [12 МОВ 4.2.2-1 П]		книжки та художнього фільму, переваги і втрати екранізації. Есе «Що для мене означає мистецтво читання?». Проект «Мій читацький профіль»: створення презентації про власні читацькі уподобання.
МЕЛОДІЇ ЗАКОХАНОГО СЕРЦЯ (11 год.)			
ГР 1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях	виявляє особливості змісту та форми почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту, множинного тексту), важливі для підтримання ефективної комунікації [12 МОВ 1.4.1-1 П] пов'язує отримані висновки з більш широким контекстом (зокрема історико-культурним) [12 МОВ 1.4.1-2 П]	Інтимна лірика у пісенному фольклорі. Пісня як явище в світовій культурі, її місце в національному бутті. Народні пісні про кохання. Основні мотиви та образи. Поетика, символіка пісень. Особливості віршування (оглядово). Українська родинно-побутова народна пісня « Ой там на горі... » – зворушливе втілення мотиву кохання, розлуки і болю втрати. Символіка образу голубів у пісні. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – М. Пимоненко «Ідилія», К. Трутовський «Сцена біля колодязя», І. Ріпин «Вечорниці»; <i>музика</i> – пісня «Ой там на горі...» (слова і музика – народні, виконання – Національний заслужений академічний український народний хор України ім. Г. Верьовки, А. Пивоваров та ін.). ЛК. <i>М. Грушевський</i> «Поезія подружжя». <i>В. Трилis</i> «Пісні над Тікичем».	Виразне читання художніх творів. Бесіда: обговорення теми кохання у фольклорі та художній літературі. Аналітико-синтетична робота з художнім текстом: визначення мотиву, художніх засобів тощо. Порівняння фольклорних зразків інтимної лірики з авторськими поезіями. Групова взаємодія з оформленням результатів роботи в застосунку Padlet. Ілюстрація пісні: створення малюнків чи колажів до образів із тексту. Крос-культурне порівняння: зіставлення українських і зарубіжних пісень про кохання.
ГР 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду	виявляє та коментує підтекст, авторську позицію, виражені в тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті), зважаючи на національний і загальнолюдський контекст [12 МОВ 2.2.2-1 П]		
ГР 3. Висловлювання думок, почуттів і	обґрунтовує вибір засобів вираження мовлення (зокрема	Англійська народна балада « Зелені рукави » –	Групова робота: «сучасна

ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови	засобів художньої виразності) з урахуванням комунікативної доцільності, стильових і соціокультурних норм [12 МОВ 3.1.2-1 П]	одна з найвідоміших у європейському фольклорі. Гармонія поєднання поетичного слова та музики у творі. Мотив нерозділеного кохання, туги за втраченою любов'ю. Краса та сила почуттів, драматизм людських переживань в баладі. Символ «зелених рукавів» як ознака жіночої краси та витонченості. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – Д. Г. Росетті «Моя леді із зеленими рукавами»; <i>музика</i> – пісня «Greensleeves» («Зелені рукави») (слова і музика – народні, виконання – Е. Преслі, Дж. Колтрейн, гурт «The King`s singers» та ін.).	версія» пісні у стилі репу тощо. Літературний колаж із рядків народних пісень і літературних поезій для демонстрації різних відтінків інтимних почуттів ліричних героїв/героїнь. Мультимедійна презентація: добірка пісень (народних і сучасних) про кохання. Поетичний ремікс: народна пісня в стилі сучасної поезії. Робота у творчій групі: створення короткого відео до пісні.
ГР 4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу	визначає та аналізує функції мовних засобів у текстах різної жанрово-стильової належності для використання у власному мовленні [12 МОВ 4.1.1-3 П]	«В саду осіннім айстри білі...» – український народний романс XIX ст. Ліричне відтворення багатогранних почуттів першого кохання. Дивовижна історія пісні. МК: <i>музика</i> – романс «В саду осіннім айстри білі...» (слова і музика – народні, виконання – С. Лазановський, хор «Гомін» та ін.). Пісні літературного походження про кохання. Мотиви кохання, пристрасті, страху втрати найціннішого у романтичній пісні «Цілуй мене міцно» («Besame Mucho») мексиканської композиторки та поетеси Консуело Веласкес Торрес (1916–2005). Сила почуттів, прагнення зберегти момент любові у творі. Художня образність та висока емоційність тексту, метафора кохання в передчутті неминучої	Дискусії: • «Чи актуальна тема нерозділеного кохання сьогодні?»; • «Фольклор vs. Авторська поезія»: що ближче сучасному читачеві/читачці й чому?»; • «Чому ми боїмося втратити кохання?»; • «Чому ми сумуємо за минулим?»; • «Чи може сучасна пісня бути рівноцінною літературному твору?». Проекти:

		розлуки. МК: <i>музика</i> – інтерпретації пісні «Цілуй мене міцно» (виконання – Е. Преслі, П. Домінго, Ф. Сінатра та ін.); музичні твори в жанрі болеро. Пісня «Вчора» («Yesterday») англійського поета-музиканта Пола Маккартні (нар. 1942) як культурний феномен. Мотив ностальгії за минулим, болю втрати, самотності. Крихкість щастя та швидкоплинність життя, ідеалізація минулого як втраченої гармонії. Лаконічність і простота глибокого тексту. МК: <i>музика</i> – (слова – П. Маккартні, <i>музика</i> – Дж. Леннон, виконання – гурт «The Beatles»), кавер-версії пісні «Yesterday»; <i>кіно</i> – «Вчора» (режисер – Д. Бойл). Гармонійне поєднання кантрі-музики та поп-балади у пісні «Я завжди тебе кохатиму» («I Will Always Love You») американської авторки та виконавиці Доллі Партон (нар. 1946). Мотиви любові, прощання та самопожертви заради коханої людини. Значення музики у підсиленні емоційного змісту тексту балади. МК: <i>музика</i> – «I Will Always Love You» (слова і <i>музика</i> – Д. Партон, виконання – Д. Партон, В. Г'юстон); <i>кіно</i> – «Охоронець» (режисер – М. Джексон). Пісня «Вона» сучасного українського поета-пісняря Костя Москальця (нар. 1963) –	• «Культура та музика епохи Тюдорів»; • «Кавер-версії «Besame mucho»; • «Жанр болеро та його вплив на світову музику»; • «Розвиток латиноамериканської музики у ХХ–ХХІ ст.»; • «Кавер-версії та найцікавіші інтерпретації пісні «Yesterday»; • «Порівняння «Зелені рукави» («Greensleeves») із українськими народними піснями про кохання»; • «Як сучасна пісня може виконувати функцію поезії»; • «Мій поетичний плейлист»: добірка та аргументація вибору художніх творів (фольклорних і авторських) про кохання. Есе «Людина, яка змінила моє життя». Жива картина: інсценізація настрою пісні чи поезії про кохання через міміку, рухи, музичний супровід.
--	--	--	---

		щемлива сповідь про кохання, самотність і втрату. Туга ліричного героя. Пісня «Вона» як символ недосяжної любові. Метафоричний образ осені у творі. МК: <i>музика</i> – пісня «Вона» (слова і музика – К. Москалець, виконання – рок-гурт «Плач Єремії» та ін.). Пісня «Така, як ти» сучасного українського автора і виконавця пісень, лідера гурту «Океан Ельзи» Святослава Вакарчука (нар. 1975) як приклад сучасної української інтимної лірики. Емоційна палітра твору: меланхолія, ностальгія, біль втрати, світлі спогади ліричного героя. Утвердження унікальності та неповторності коханої людини. Символіка та художня образність твору. МК: <i>музика</i> – пісня «Така, як ти» (слова, музика – С. Вакарчук, виконання – рок-гурт «Океан Ельзи»).	Відео- або аудіопроект із виконанням пісні. Музичний експеримент: альтернативний ритм чи мелодія для тексту. Кластер/майндмеп: схема асоціацій до ключових образів тексту пісні. Щоденник емоцій: запис власних почуттів після прослуховування пісні. Літературний блог: допис у соціальних мережах про значення пісні для сучасної молоді.
СВІТ У ДЗЕРКАЛІ ЮНОСТІ (31 год.)			
ГР 1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях	визначає різні аспекти (змістові, формальні, функціональні) повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), враховуючи індивідуальні особливості учасників комунікації, культурно-історичний контекст і засвідчуючи повне розуміння почутого повідомлення, зокрема його деталей	Своєрідність сучасної літератури. «Не озирайся і мовчи» – містичний роман сучасного українського письменника Макса Кідрука (нар. 1984). Горор і елементи техно у творі. Художні прийоми творення пригодницької інтриги. Проблематика: спілкування батьків і дітей, дружба, перше кохання і зрада, підліткова жорстокість, бажання втечі від реальності та його наслідки. Особливості художнього стилю. Переплетення реального та містичного світів. Наукове і	Виразне читання фрагментів сучасних літературних творів. Аналітико-синтетична робота з художнім текстом: бесіда за змістом, визначення теми, ідеї, проблематики, особливостей композиції, сюжету, жанру, художніх засобів тощо. Характеристика образів художнього твору, розкриття символів.

	[12 МОВ 1.1.3-1 П] пояснює причини виникнення розбіжностей в інтерпретації фактів, явищ, подій, зокрема підтверджуючи це результатами аналізу мовних засобів, що забезпечують формування відповідного підтексту [12 МОВ 1.4.3-1 П] обґрунтовує сильні та слабкі сторони позицій учасників усної комунікації з увагою до особливостей змісту і форми повідомлення, пропонує доцільні способи покращення комунікативної взаємодії [12 МОВ 1.5.2-1 П] обґрунтовує, враховуючи різні погляди, ідеї та переконання, власну позицію щодо широкого кола особистісно та суспільно актуальних проблем, зокрема порушених у художньому тексті, медіатексті [12 МОВ 1.6.1-1 П]	фантастичне у творі. ТЛ: <i>горор, технотрилер.</i> Проблеми підлітків, стосунків у родині, взаємин учнів і вчителів, дружби, першої закоханості в романі «Буба» сучасної польської письменниці Барбари Космовської (нар. 1958). Пошуки героїнею власної ідентичності. Подолання Агнешкою (Бубою) перешкод на шляху до успіху, усвідомлення справжніх цінностей дружби, любові та сім'ї. Теми інакшості, самотності та пошуку розуміння у повісті «Незрозумілі» сучасного українського письменника Сергія Гридіна. Проблема неприйняття суспільством дітей і підлітків, які залишаються «на узбіччі». Значення дружби та взаємопідтримки в житті людини. АБО «У пошуках Аляски» – популярний роман сучасного американського письменника і відеоблогера Джона Гріна (нар. 1977). Теми дружби та кохання, втрати та болю, пошуку сенсу життя та власної ідентичності у творі. Символіка та метафоричність художніх образів. Образ Аляски як символу свободи та таємниці. Мотив «Великого Можливо» (Great Perhaps) і «лабіринту страждання» як метафори людського існування. Головна ідея твору: «єдиний вихід із лабіринту страждання –	Робота з цитатами: визначення ключових висловлювань персонажів, їхнього значення для сюжету твору. Метод «перевернутого класу»: учні вдома знайомляться з текстом твору, а в класі працюють над творчими завданнями. Дискусії: • «Як сучасна література формує уявлення про добро і зло?»; • «Чи легко бути собою в епоху соціальних мереж?»; • «Чи змінилося поняття дружби в цифрову епоху?»; • «Як війна змінює молодь і її світогляд?». Дебати: • «Соціальні мережі: інструмент самовираження чи пастка»; • «Чи можна назвати сучасну українську літературу голосом покоління?».
ГР 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для	самостійно визначає критерії оцінювання прочитаного тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) і можливості використання інформації з одного чи кількох джерел для досягнення особистісно і	«єдиний вихід із лабіринту страждання –	створення мультимедійних презентацій, подкастів, відеосе про сучасні художні твори тощо.

збагачення власного досвіду	суспільно значущих цілей [12 МОВ 2.4.1-1 П]	прощення». МК: кіно – серіал «У пошуках Аляски» («Looking for Alaska») (режисери – С. А. Сміт, К. ДюВалл та ін.).	Інтерактивні карти персонажів із використанням онлайн-сервісів для візуалізації зв'язків між героями/героїнями творів.
ГР 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови	створює тексти різної жанрово-стильової належності (зокрема художні тексти, медіатексти) відповідно до індивідуальних і суспільних потреб на засадах академічної доброчесності [12 МОВ 3.1.1-1 П]	Проблема «геніальності» як соціального конструкту в психологічному оповіданні «Геній» сучасного китайського письменника, лауреата Нобелівської премії Мо Янь (нар. 1955). Єдність народних казок, історії та сучасності в його творах. Тема відповідальності дорослих за долю дітей. Контраст між очікуваннями та реальністю. ТЛ: <i>галюцинаторний реалізм.</i>	Рольові ігри / театралізація: інсценізація ключових епізодів творів, імпровізаційні діалоги між героями/героїнями. Творчі письмові роботи, есе:
ГР 4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу	досліджує власне і чуже мовлення (зокрема художній текст, медіатекст), зважаючи на особливості розвитку мови, для мовленнєвого самовдосконалення [12 МОВ 4.1.2-1 П]	«Голодні ігри» (І частина) – антиутопічний роман про свободу, моральний вибір і боротьбу з несправедливістю сучасної американської письменниці та сценаристки Сюзанни Коллінз (нар. 1962). Пригодницький сюжет твору. Любов і довіра в стосунках Катніс і Піти. Проблеми збереження людяності у творі. МК: кіно – х/ф «Голодні ігри» (режисер – Г. Росс). Погляд на російсько-українську війну та окупацію крізь призми людських доль у романі «Доця» сучасної письменниці Тамари Горіха Зерня (Тамара Дуда) . Історія написання та особливості композиції твору. Моральний вибір, збереження гідності в моменти жорстоких випробувань. Воля до спротиву, яка	• «Мій особистий код: що формує мене сьогодні»; • «Герой/героїня сучасної української літератури, які могли б стати моїм другом/подругою»; • «Мій внутрішній світ у трьох метафорах». Творче письмо: написання альтернативних фіналів, щоденників героїв/героїнь, листів до автора/авторки. STEAM-підхід: поєднання літератури з наукою, технологіями, інженерією, мистецтвом і математикою.

		долає страх. Роль жінки у війні. Галерея образів твору. Доця (Олена) – маленька жінка з великим серцем, яка мужньо чинить опір злу, несе світло. Популярність роману, його сценічна історія. АБО Розкриття теми «молодь і війна» у повісті «Пси, які приручають людей» сучасної української письменниці Олени Максименко (нар. 1985). Мірка – центральний персонаж твору, її внутрішній світ, формування характеру. Точне відтворення реалій прифронтового життя на Сході України. Проблематика повісті: затаєні страхи та їх подолання, складна адаптація вимушених переселенців, мовна ідентифікація українців Сходу, невиразна межа між дружбою і коханням, стосунки підлітків із батьками та вчителями («офіційними і справжніми»), мужність українських жінок на фронті (Ксена).Мрія про звільнення рідної землі та мир –центральна ідея твору.	
ЛІТЕРАТУРА РІДНОГО КРАЮ (2 год.)			
ГР 1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях	самостійно визначає критерії оцінювання прочитаного тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) і можливості використання інформації з одного чи кількох джерел для досягнення особистісно і суспільно значущих цілей [12 МОВ 2.4.1- 1 П]	Художні твори літератури рідного краю (за вибором учителя та учнів). Ознайомлення з творами письменників рідного краю та з творами зарубіжних письменників, життя та творчість яких пов'язані з рідним краєм або тимчасовим місцем проживання десятикласників. МК: твори мистецтва рідного краю.	Аналітико-синтетична робота з текстом художнього твору (бесіда за змістом, визначення теми, ідеї, мотиву, особливостей композиції, сюжету, жанру, художніх засобів, мистецький контекст). Створення буктрейлера/відео рекомендації про прочитану

ГР 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду	використовує, зокрема адаптує, подану в тексті або кількох текстах інформацію в умовах іншого контексту [12 МОВ 2.2.4-1 П];		книжку. Проектна робота. Створення сайту/сторінок у соціальних мережах/wiki матеріалів про письменників рідного краю (під керівництвом учителя). Відвідування літературно-меморіальних музеїв. Зустрічі/онлайн конференції зі сучасними письменниками. Написання листів-відгуків про прочитані художні твори. Конференція-обговорення прочитаного.
ГР 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови	створює тексти різної жанрово-стильової належності (зокрема художні тексти, медіатексти) відповідно до індивідуальних і суспільних потреб на засадах академічної доброчесності [12 МОВ 3.1.1-1 П]		
УЗАГАЛЬНЕННЯ ТА СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ВИВЧЕНОГО (3 год.)			
ГР 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду	самостійно визначає критерії оцінювання прочитаного тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) і можливості використання інформації з одного чи кількох джерел для досягнення особистісно і суспільно значущих цілей [12 МОВ 2.4.1-1 П]		

ГР 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови	усуває недоліки у власному і чужому тексті, аргументує зроблені виправлення, посиляючись на здобуті знання, відповідні авторитетні наукові джерела, мовні норми, з урахуванням власних мовних уподобань [12 МОВ 3.3.2-1 П]		
ГР 4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу	аргументує застосування обраної комунікативної стратегії та її зміну відповідно до ситуації спілкування [12 МОВ 4.2.2-1 П]		

ДРУГИЙ ЦИКЛ. ЦИКЛ ПРОФІЛЬНОГО ПРЕДМЕТНОГО НАВЧАННЯ

«ВЕРШИНИ СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ»

<i>ВСТУП (1 год.)</i>			
ГР 1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях]	вільно застосовує прийоми активного слухання, аналізує вплив комунікативних перешкод на перебіг і результат спілкування [12 МОВ 1.1.1-1 П]	Віра, мистецтво і наука як основи духовного світу людини. Поняття класичної літератури. Критерії художності твору. ТЛ: <i>художність твору</i> . МК: твори різних видів мистецтва (за вибором учителя/учительки).	Робота з підручником: опрацювання теоретичного матеріалу, складання конспекту. Порівняльний аналіз: зіставлення художніх образів у різних творах (наприклад, образ природи у поезії та прозі). Асоціативне поле автора/авторки: визначення художніх образів у творчості окремих письменників/письменниць. Ментальні карти: побудова схеми асоціацій навколо ключових образів прочитаних художніх творів. Літературний квест: пошук художніх засобів у тексті з підказками-асоціаціями. Дебати «Чи можна пояснити художність твору лише через асоціативне мислення?». Есе «Як я розумію художність літературного твору». Ілюстрація образів: створення
ГР 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду	аргументовано використовує та поєднує різні способи фіксування інформації з одного або кількох текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів), дотримуючись достовірності і засад академічної доброчесності, відповідно до самостійно визначеної мети [12 МОВ 2.6.1 -1 П]		
ГР 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з	представляє створені тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) в різний спосіб, за потреби аргументуючи власну позицію та виявляючи творчу індивідуальність [12 МОВ 3.1.1-2 П]		

іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови			малюнків, колажів, коміксів до фрагментів художніх творів. Moodboard (дошка настрою): добір фотографій, кольорів, музики, що відповідають художньому світу твору
ГР 4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу	аналізує тексти різної жанрово-стильової належності, зокрема з урахуванням історичного та прагматичного аспектів [12 МОВ 4.1.2-2 П]		
ВИЗНАЧНІ ЗРАЗКИ ПИСЬМЕНСТВА ДАВНІХ ЧАСІВ (20 год.)			
ГР 1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях	визначає стратегії пошуку інформації з урахуванням особливостей повідомлення (стилю, жанру, структури тощо) [12 МОВ 1.3.1-1 П]	Особливості античного класицизму. Вергілій (70 до н. е.–19 до н. е.) – давньоримський поет. «Енеїда» – класичний зразок римського епосу. Твори Гомера як модель героїчної поеми Вергілія. Поєднання у творі міфології, історії та ідеї державотворення, свободи, патріотизму. «Енеїда» як основа римської національної ідентичності. Антична спадщина як джерело сюжетів і образів для європейської, зокрема української культури. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – К. Лоррен «Пейзаж з Енеєм на Делосі», Дж. Тьєполо «Явлення Венери Енею на берегах Карфагену»; В. Тернер «Озеро Авернус, Еней і Кумська Сивілла»; <i>музика</i> – Г. Перселл «Дідона і Еней» (опера). ЛК. <i>Г. Брох</i> «Смерть Вергілія». <i>А. Содомора</i> «Жива античність», «Запах землі».	Виразне читання фрагментів художніх творів. Аналітико-синтетична робота з художнім текстом: бесіда за змістом, визначення історичної основи, теми, мотиву, ідеї, проблематики, особливостей композиції, сюжету, жанру, художнього напрямку, художніх засобів тощо. Характеристика образів творів. Психологічний портрет героя твору. Карта подорожей Енея від Трої до Італії; позначення ключових подій і персонажів на кожній зупинці.
ГР 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду	визначає зв'язок між елементами змісту, структури та мовним оформленням текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів) різних стилів, родів, жанрів, напрямів, течій, епох, національних культур за самостійно визначеними критеріями, аргументує обрані критерії [12 МОВ 2.2.3-1 П]; використовує, зокрема адаптує,		

	подану в тексті або кількох текстах інформацію в умовах іншого контексту [12 МОВ 2.2.4-1 П]; експериментує з текстом за самостійно визначеною творчою стратегією з урахуванням особливостей аудиторії (змінює стиль, жанр, рід тощо) [12 МОВ 2.7.1-1 П].	Культура доби Середньовіччя. Монументалізм і орнаменталізм як мистецькі стилі. Героїчна ліро-епічна поема «Слово о полку Ігоревім» – найвидатніша пам'ятка руського письменства. Історична основа твору. Про автора «Слова о полку Ігоревім». Жанр і композиція, ідейно-тематична основа поеми. Образи та художня мова поеми. Стильові риси орнаменталізму у творі. Переклади й переспіви поеми. Дискусії щодо автентичності «Слова...». ТЛ: <i>монументалізм, орнаменталізм</i> (повторення і поглиблення), <i>героїчна ліро-епічна поема, ритмізована проза.</i> МК: <i>образотворче мистецтво</i> – Г. Синиця «Боян», В. Лопата «Боян», О. Кульчицька «Ярославна», О. Шупляк «Іду на ви. Святослав Хоробрий», ілюстрації до твору (художники – В. Єфименко, В. Лопата, І. Падалка); <i>скульптура</i> – пам'ятник Ярославні (скульптор – А. Куш, м. Новгород-Сіверський Чернігівської обл.); <i>архітектура</i> – Церква Параскеви П'ятниці (м. Чернігів). ЛК. <i>Ю. Мосенкіс</i> «Данило Заточник із Переяслава – автор «Слова про Ігорів похід»?». <i>С. Піддубний</i> «"Слово про похід Ігорів" відкриває свої таємниці». Культура Ренесансу. Данте Аліґ'єрі (1265–1321) – італійський поет,	Коментування художнього тексту: робота з оригінальним текстом «Слова о полку Ігоревім» і перекладами, переспівами пам'ятки, створення власної адаптації. Створення інтерактивної карти походу Ігоря. Рольова гра «Голоси героїв»: відповіді на запитання від імені персонажів твору «Слово о полку Ігоревім». Медіапроект «"Слово о полку Ігоревім" сьогодні»: аналогії з сучасними творами». Творче письмо: написання «листів Ярослави», альтернативного фіналу твору. Аналіз стилю орнаменталізму через створення власних «орнаментальних» текстів (із повторами, символами, метафорами тощо). Ментальна карта «Три світи Данте». Дискусія «Чи справедливі покарання в Пеклі Данте?». Дебати «Чи можна вважати Данте гуманістом?». Проекти: • «Середньовічна Європа очима Данте»;
ГР 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови	усуває недоліки у власному і чужому тексті, аргументує зроблені виправлення, посилаючись на здобуті знання, відповідні авторитетні наукові джерела, мовні норми, з урахуванням власних мовних уподобань [12 МОВ 3.3.2-1 П]		
ГР 4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу	імпровізує з різними мовними засобами, зокрема з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, використовує первинні тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) для створення вторинних текстів, що мають		

	оцінювальний характер, метою надання інформації [12 МОВ 4.2.1-1 П]	з мислитель, політичний діяч доби пізнього Середньовіччя та раннього Відродження. Синтез філософії, теології, політики та поетики в поемі «Божественна комедія». Сюжет і композиція твору. Alegоричне осмислення історії та духовного шляху народу в поемі. Подорож Данте як алегорія внутрішнього очищення. Образ Беатріче як символ духовної любові, що веде до Бога. Уособлення розуму, мудрості, античної культури в образі Вергілія. Національний колорит у перекладі поеми М. Стріхою. ТЛ: <i>Відродження (Ренесанс)</i> (повторення і поглиблення). МК: <i>образотворче мистецтво</i> – С. Боттічеллі «Портрет Данте», «Карта пекла», «Сатана», люстрації до твору (художники – В. Блейк, П. Г. Доре, С. Далі); <i>музика</i> – Ф. Ліст «Данте» (симфонія). ЛК. <i>Г. Гайне</i> «Смерть Данте». <i>С. Цвейг</i> «Данте». <i>Д. Браун</i> «Інферно». Вільям Шекспір (1564–1616) – видатний англійський поет і драматург доби Відродження. «Гамлет» – одна з найвідоміших трагедій світової літератури, вершина шекспірівської драматургії. Історія створення. Гуманістичні ідеї, глибокий психологізм, філософські роздуми про людину та світ у творі. Проблема морального вибору й	• «Данський двір як модель суспільства». Презентація «Символіка чисел у "Божественній комедії"». Інсценізація уривків: постановка ключових сцен «Гамлета». Рольові ігри: «суд над Гамлетом» чи «прес-конференція з героями». Написання альтернативного фіналу або щоденника від імені персонажа. Дебати «Чи був Гамлет слабким нерішучим героєм, чи мудрим стратегом?». Дискусія про сенс життя, смерть, свободу вибору (за твором В. Шекспіра). Медіапроекти: створення презентацій, відеоесе чи подкастів про героїв трагедії «Гамлет». Коментування афоризмів творів Г. Сковороди, визначення їх актуальності. Філософський діалог: моделювання розмови з Г. Сковородою про проблеми сьогодення. Подкаст «Пізнай себе»: запис коротких аудіороздумів про
--	---	---	---

		відповідальності. Образ головного героя як мислителя та гуманіста. Трагізм образу Офелії. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – Е. Делакруа «Гамлет і Офелія», Дж. Е. Мілле «Офелія», Дж. В. Уотергаус «Офелія, ілюстрації до твору (художник – В. Єрко); <i>музика</i> – Ф. Ліст «Гамлет» (симфонічна поема); <i>кіно</i> – х/ф «Гамлет» (режисер – Л. Олів'є), х/ф «Гамлет» (режисер – Ф. Дзефіреллі), х/ф «Закоханий Шекспір» (режисер – Дж. Медден). ЛК. <i>Е. Берджес</i> «Нічна буря». <i>Р. Най</i> «Шекспір». <i>М. Бажан</i> «Смерть Гамлета». <i>М. Шаповалова</i> «Шекспір в українській літературі». Бароко як мистецький напрям. Григорій Сковорода (1772–1794) – найвидатніший український мислитель і митець доби Бароко. Світогляд і життєвий шлях Г. Сковороди. Трактати та афоризми мудреця. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – М. Жук «Портрет Григорія Сковороди». Збірка віршів «Сад божественних пісней...» (одна-дві поезії за вибором). Жанрова своєрідність, проблематика, стильові риси бароко у творах збірки. Значення творчості Г. Сковороди. ТЛ: <i>бароко</i> (повторення і поглиблення), <i>афоризм, трактат, емблематика</i>. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – Г. Єгорова	власне життя у світлі ідей Г. Сковороди. Колаж: візуалізація афоризмів у вигляді постерів чи мемів. Творче письмо: створення власних афоризмів у стилі Г. Сковороди STEAM-підхід: поєднання літератури з наукою, технологіями, інженерією, мистецтвом і математикою..
--	--	---	---

		«Портрет Григорія Сковороди», К. Ткаченко «Портрет Григорія Сковороди» (фреска), В. Франчук – серія картин до збірки «Сад божественних пісень», О. Ройтбурд «Сковорода в саду божественних пісень»; музика – «Всякому городу нрав і права» (слова – Г. Сковорода, музика – народна, виконання – Т. Компаніченко); скульптура – пам'ятники Г. Сковороді (скульптор – І. Кавалерідзе, м. Київ; скульптор – В. Луцак, м. Переяслав); кіно – х/ф «Вавилон XX» (режисер – І. Миколайчук), т/ф «І світ мене не впіймав» (режисер – Ю. Зморевич). ЛК. <i>П. Тичина</i> «Сковорода (симфонія)». <i>В. Шевчук</i> «Григорій Сковорода». <i>Л. Ушкалов</i> «Ловитва невловного птаха: життя Григорія Сковороди». <i>В. Єшкілев</i> «Усі кути Трикутника. Апокриф мандрів Григорія Сковороди». <i>Р. Семків</i> «Як читати класиків».	
НОВІ ЄВРОПЕЙСЬКІ ЛІТЕРАТУРИ: ПОШУК НАЦІОНАЛЬНИХ ІДЕНТИЧНОСТЕЙ (25 год.)			
ГР 1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях	оцінює переваги та ризики використання і поєднання різних вербальних засобів, зокрема засобів художньої виразності, та невербальних засобів у різних комунікативних ситуаціях [12 МОВ 1.6.1-2 П]	Йоганн Вольфганг фон Гете (1749–1832) – німецький поет, драматург, мислитель доби Просвітництва та Романтизму, засновник нової німецької літератури. Переосмислення середньовічної легенди в трагедії «Фауст». Філософські пошуки людини, її прагнення до знань, істини та духовного вдосконалення у творі. Образ головного героя як втілення	Виразне читання уривків із твору з інтонаційним аналізом. Аналітико-синтетична робота з художнім текстом: бесіда за змістом, визначення теми, ідеї, проблематики, особливостей композиції, сюжету, жанру,

ГР 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду	коментує естетичну та мистецьку цінність прочитаного тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) у культурно-історичному контексті, наводить аргументи для підтвердження наданих коментарів, зокрема посиляючись на авторитетні наукові джерела [12 МОВ 2.3.1-1 П] визначає естетичний і прагматичний потенціал прочитаного тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту, множинного та/або неструктурованого тексту), зважаючи на особливості його змісту та форми у їх взаємозв'язку [12 МОВ 2.4.2-1 П]	вічного прагнення людини до самовдосконалення. Шлях Фауста від сумніву до духовного прозріння. Угода з дияволом як символ морального компромісу. Мефістофель – сила заперечення, сила, що «завжди хоче зла, але творить добро». М. Лукаш і його віртуозний переклад «Фауста». МК: <i>образотворче мистецтво</i> – Е. Делакруа «Фауст і Мефістофель», ілюстрації до твору (художник – Г. Доре); <i>музика</i> – Ш. Гуно «Фауст» (опера), Г. Берліоз «Засудження Фауста» (опера), Ф. Ліст «Фауст» (симфонія), Р. Вагнер «Фауст» (увертюра); <i>кіно, анімація</i> – «Фауст» (режисер – Я. Шванкмаєр). ЛК. <i>І. Франко</i> «Гете і його «Фауст». <i>М. Зеров</i> «Гете і світова література». <i>В. Стус</i> «Молодий Гете». <i>Т. Манн</i> «Лотта у Веймарі». <i>Д. Затонський</i> «Гете і його доба».	художніх напрямів (класицизм, бароко і романтизм), художніх засобів тощо. Характеристика образів персонажів художніх творів. Порівняння образів Фауста і Мефістофеля (за твором Й. В. Гете). Створення символічної мапи твору «Фауст». Інсценізація «Прологу на небі». Есе «Чи має право людина на угоду з совістю?» (за твором Й. В. Гете). Проект «Фаустівська людина в сучасному світі». Шкільна лекція: визначення передумов появи нової української літератури, ролі І. Котляревського та Г. Квітки-Основ'яненка у її становленні та розвитку. Інтерактивна карта персонажів «Енеїди»: візуалізація зв'язків між героями твору (троянці, боги, царі). Метод «перевернутого класу»: учні вдома читають уривки, а на уроці працюють над творчими завданнями.
ГР 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у	зазначає вплив виявлених помилок на функціональність тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту, множинного та/або неструктурованого тексту) [12 МОВ 3.3.1-1 П]	Українське відродження початку ХІХ століття. Поставання й сутність нової української літератури (<i>оглядово</i>). Особливості українського класицизму. Іван Котляревський (1769–1838) – український поет, драматург, громадський діяч. «Енеїда» – творче переосмислення сюжету Вергілія, перший твір нової української літератури. Передумови створення та історія видання. Ідейно-тематична основа поеми,	

цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови		езопівська мова як наскрізний художній засіб. Жанр і джерела твору. Український світ «Енеїди», особливості мови, гумору й сатири, змалювання українського побуту, алюзії на вітчизняну історію. Основні персонажі поеми: Еней і троянці, боги, царі. Прочитання підтекстів поеми. «Енеїда» як зразок класицизму. Елементи бароко і романтизму у творі. ТЛ: <i>класицизм</i> (повторення і поглиблення). МК: <i>образотворче мистецтво</i> – Г. Коваленко «Портрет І. Котляревського в молоді роки», Г. Нарбут «Еней і його військо», Я. Штірен «Дідона і троянці», ілюстрації до твору (художники – А. Базилевич, І. Падалка, О. Тернавська); <i>кіно</i> – м/ф «Енеїда» (режисер – В. Дахно); <i>театр</i> – «Енеїда» (режисер – Д. Дроліковський, Київський академічний театр ляльок).	Дослідження трансформації класичного сюжету «Енеїди» у новому культурному контексті. Порівняльний аналіз «Енеїди» як зразка класицизму з елементами бароко й романтизму; зіставлення з європейськими літературними традиціями. Есе «Чому «Енеїда» стала початком нової української літератури?». Виразне читання діалогів п'єси «Наталка Полтавка». Дискусія: обговорення теми щастя, народної моралі, соціальної нерівності» (за п'єсою «Наталка Полтавка»). Створення афіши до п'єси «Наталка Полтавка». Театралізація: інсценізація уривків із п'єси «Наталки Полтавки». Інсценізація уривків: постановка діалогів між героями творів Г. Квітки-Основ'яненка». Ілюстрації чи колажі до ключових сцен художніх творів. Рольова гра: відтворення поведінки персонажів твору
ГР 4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу	визначає та аналізує мовні засоби індивідуального стилю автора [12 МОВ 4.1.1-2 П]	«Наталка Полтавка» – перший драматичний твір нової української літератури. Передумови написання та сценічне життя п'єси. Жанр і конфлікт твору. Композиція і проблематика. Характеристика образів. Особливості мови персонажів. Значення творчості І. Котляревського. ТЛ: <i>бурлеск, трагедія, гротеск, власне драма</i> . МК: <i>образотворче мистецтво</i> – К. Трутовський «Біля тину», «Сцена біля криниці», В. Орловський «Український краєвид з вітряком»;	

		<i>скульптура</i> – «Наталка Полтавка» (скульптор – Г. Савченко, м. Кропивницький); <i>музика</i> – опера «Наталка-Полтавка» (композитор – М. Лисенко); мюзикл «Наталка Полтавка» (режисери – Р. Держипільський, Н. Панів; Івано-Франківський національний академічний драматичний театр ім. І. Франка); <i>кіно</i> – телефільм-опера «Наталка Полтавка» (режисер – О. Ануров, Національний академічний драматичний театр ім. І. Франка). ЛК. <i>Б. Левін</i> «Веселий мудрець». <i>Т. Шевченко</i> «На вічну пам'ять Котляревському». <i>Б. Лепкий</i> «Котляревський». <i>Р. Семків</i> «Пригоди української літератури». Григорій Квітка-Основ'яненко (1778–1843) – український письменник-сентименталіст. Огляд творчості. Своєрідність сентименталізму як мистецького стилю. Повість «Маруся» – перший зразок нової української прози. Ідейно-тематична основа твору. Конфлікт і композиція. Характеристика образів Марусі, Василя, Наума, Насті. Риси сентименталістського стилю у повісті. ТЛ: сентименталізм. МК: образотворче мистецтво – І. Ріпин «Українка біля тину», ілюстрації до твору (художник – М. Ларін). АБО Повість «Конотопська відьма» – критичне	«Маруся» у сучасних умовах. Дискусія «Чи можна вважати Марусю ідеалом української дівчини?» Проекти: вивчення звичаїв, народних обрядів і пісень, описаних у творах Г. Квітки - Основ'яненка; створення презентацій про сентименталізм в українській літературі. Таблиця/схема «Риси сентименталізму у творах Г. Квітки-Основ'яненка», Есе: • «Моральні ідеали героїв» (за твором «Маруся»); • «Чому Маруся є втіленням народного ідеалу?» (за твором Г. Квітки-Основ'яненка). Подкаст «Чому І. Котляревський і Г. Квітка-Основ'яненко – батьки нової української літератури?». STEAM-підхід: поєднання літератури з наукою, технологіями, інженерією, мистецтвом і математикою..
--	--	---	--

		осмислення українського національного характеру. Патріотичний, державницький пафос у підтексті твору. Колоритні образи Микити Забрюхи, писаря Пістряка, Явдохи Зубихи. Поетика повісті: прийоми сатирично-бурлескного змалювання життя прикінцевої доби Гетьманщини. Використання гротеску. Риси класицизму у творі. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – В. Прушковський «Німфи», О. Руденко «Конотопська відьма»; <i>театр</i> – вистава «Конотопська відьма» (режисер – І. Уривський, Національний академічний драматичний театр ім. І. Франка). ЛК. <i>М. Зеров</i> «Григорій Квітка-Основ'яненко». <i>Н. Буторіна</i> «Національні мотиви у творчості Григорія Квітки-Основ'яненка». <i>І. Лімборський</i> «Цінуючи чуттєву природу людини. Український літературний сентименталізм у контексті європейських літератур».	
ПЕРЛИНИ РОМАНТИЗМУ (25 год.)			
ГР 1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях	аргументовано використовує та поєднує різні способи фіксування усного повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), дотримуючись достовірності та засад академічної доброчесності, відповідно до самостійно	Романтизм у європейській культурі. Ернст Теодор-Амадей Гофман (1776–1822) – німецький письменник-романтик. «Крихітка Цахес на прізвисько Цинобер» – романтична гротескно-сатирично-казкова повість. Висміювання соціальної несправедливості, кар'єризму, неуцтва й лицемірства. Утвердження критичного мислення, духовної чесності, захисту творчої особистості, розуму та	Виразне читання художніх творів. Аналітико-синтетична робота з художнім текстом: бесіда за змістом, визначення теми, ідеї, проблематики, мотиву, особливостей композиції, сюжету, жанру, художнього напрямку (романтизм),

	визначеної мети [12 МОВ 1.2.2-1 П]	правди. Протиставлення філістерів та ентузіастів.	художніх засобів тощо.
ГР 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду	використовує, зокрема адаптує, подану в тексті або кількох текстах інформацію в умовах іншого контексту [12 МОВ 2.2.4-1 П] коментує естетичну та мистецьку цінність прочитаного тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) у культурно-історичному контексті, наводить аргументи для підтвердження наданих коментарів, зокрема посилаючись на авторитетні наукові джерела [12 МОВ 2.3.1-1 П] самостійно визначає критерії оцінювання прочитаного тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) і можливості використання інформації з одного чи кількох джерел для досягнення особистісно і суспільно значущих цілей [12 МОВ 2.4.1-1 П]	ТЛ: <i>романтизм</i> (повторення і поглиблення), <i>гротеск</i> . МК: <i>образотворче мистецтво</i> – ілюстрації до твору (художник – Е. Прейссіг); <i>музика</i> – Ж. Оффенбах «Казки Гофмана» (опера). ЛК. І. Франко «Е. Т. А. Гофман». М. Зеров «Німецький романтизм і його представники». М. Бажан «Гофманова ніч». Віктор-Марі Гюго (1802–1885) – французький письменник-романтик. «Собор Паризької Богоматері» – романтичний роман. Екзотична епоха, виняткові герої та сильні пристрасті як ознаки романтичного твору. Контраст краси й потворності, добра та зла у творі. Система образів роману. Есмеральда як втілення чистоти, свободи, природності. Собор як символ епохи, пам'яті, долі. МК: <i>архітектура</i> – Собор Паризької Богоматері (м. Париж, Франція); <i>музика</i> – Ц. Пуньї «Есмеральда» (балет), Р. Коччанте «Собор Паризької Богоматері» (мюзикл); <i>кіно</i> – х/ф «Собор Паризької Богоматері» (режисер – Ж. Деланнуа); <i>анімація</i> – м/ф «Горбань із Нотр-Даму» (режисери – Г. Трусдейл, К. Вайз), м/ф «Горбань	Характеристика образів персонажів творів. Розкриття символіки художніх творів. Робота з цитатами, визначення ключових висловів. Щоденник від імені Бальтазара (за твором Е. Т. А. Гофмана). Комікс або ілюстрація до улюбленої сцени «Малюка Цахеса...». Альтернативний фінал казки Е. Т. А. Гофмана. Есе «Чому люди вірять у “чудеса” Цахеса?» (за твором Е. Т. А. Гофмана). Дебати: • «Хто винен у загибелі Есмеральди?» (за твором В. Гюго); • «Хто справжній герой роману "Собор Паризької Богоматері?"»; • «Чи можна виправдати Клода Фролло?». Проект «Собор як символ епохи» (за твором В. Гюго). Рецензія на фільм або мюзикл (за твором В. Гюго).
ГР 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими	створює тексти різної жанровостильової належності (зокрема художні тексти, медіатексти) відповідно до		

особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови	індивідуальних і суспільних потреб на засадах академічної доброчесності [12 МОВ 3.1.1-1 П]	із Нотр-Даму II» (режисер – Б. Реймонд). ЛК. <i>III. Бодлер</i> «Віктор Гюго: справжній геній». <i>I. Франко</i> «Віктор Гюго». <i>М. Зеров</i> «Французький романтизм і Віктор Гюго». <i>А. Моруа</i> «Олімпію, або Життя Віктора Гюго». <i>Р. Жданова</i> «Гюго та українська романтична традиція».	Інтерактивна карта походів козаків (за твором М. Гоголя). Дебати «Чи можна виправдати Андрія?» (за твором М. Гоголя). Відеоесе «Гоголь і український характер». Визначення ремінісценцій та алюзій (за творами Т. Шевченка). Дебати «Чому Шевченка називають пророком українського народу?».
ГР 4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу	аналізує власне і чуже мовлення, зокрема для виявлення відповідності комунікативних/стильових ознак/намірів [12 МОВ 4.1.1-1 П] визначає та аналізує мовні засоби індивідуального стилю автора [12 МОВ 4.1.1-2 П]	Микола Гоголь (1809–1852) – усесвітньо відомий український письменник. Доля і світогляд, «дві душі» митця. «Тарас Бульба» – славень лицарському духові запорозького козацтва. Сюжетна основа, проблематика, центральні образи, художня майстерність твору. Вплив М. Гоголя на формування українського національного характеру і культури. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – М. Дерегус «Тарас Бульба», «Тарас Бульба попереду козацького війська», А. Петрицький – ескізи до твору; <i>кіно</i> – х/ф «Дума про Тараса Бульбу» (режисери – П. Пінчук, Є. Березняк); <i>музика</i> – опера «Тарас Бульба» (композитор – М. Лисенко). ЛК. <i>Є. Сверстюк</i> «Гоголь і українська ніч». «Сорочинський ярмарок на Невському проспекті: українська рецепція Гоголя» (за ред. В. Агєєвої).	Проекти: • «Історико-культурний контекст творчості Т. Шевченка»; • «Кобзар» як культурний феномен»; • «Невольничча муза» (колаж із поезій). Круглий стіл «Актуальність ідей Т. Шевченка у ХХІ столітті». Подкаст «Т. Шевченко сьогодні» (роздуми про актуальність творів). Творче письмо: сучасне «послання» у стилі Т. Шевченка. Театралізація уривків художніх творів.

		<i>О. Мамчич</i> «Гоголь і місто тіней». <i>О. Михед, П. Михед</i> «Живі. Зрозуміти українську літературу». Тарас Шевченко (1814–1861) – центральна постать в українській літературі. Дитинство і юність митця: поставання таланту. Загальна характеристика і джерела творчості. Шевченківський вірш. Особливості творчого стилю: Т. Шевченко як геній. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – Н. Никифорова «Тарасові весни»; <i>скульптура</i> – пам'ятники Т. Шевченку (скульптор – М. Манізер, м. Канів Черкаської обл., скульптор – У. Мацеї, м. Рим, (скульптор – Л. Моложанин, м. Вашингтон). «Катерина». Етична й національна проблематика твору. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – Т. Шевченко «Катерина», Ф. Коновалюк «Катерина» (цикл картин), Н. Никифорова «Катерина». Перша подорож Т. Шевченка в Україну. «Сон» («У всякого своя доля...») – розкриття потворної суті російського тоталітарного імперського режиму. Жанр, проблематика, композиція, символічний зміст основних картин поеми. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – І. Їжакевич «Проводи»; ілюстрації до твору (художники – В. Касіян, В. Литвиненко).	Інтерактивна схема «Чорна рада: хто проти кого?» (за твором П. Куліша). Дискусія «Чи можливий компроміс у романі «Чорна рада»?». Відеоінтерв'ю з персонажами твору «Чорна рада». Альтернативний фінал твору «Чорна рада». Творчий проєкт: порівняння «Чорної ради» із сучасними політичними процесами.
--	--	---	---

		«Рік високого сонця» у творчості митця. Поема «Посланіє»: адресат, мотив, жанр, композиція, символіка та ідейний зміст твору. ТЛ: <i>пошання</i>. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – В. Кушнір «Апостол правди», І. Марчук ілюстрація до «Кобзаря», О. Шупляк «Той, що стукає», «Борімося – поборемо...». Арешт і заслання Т. Шевченка. Четвертий період творчості. Мотиви лірики того часу. Інтимно-філософські медитації, автобіографічні твори, поезії про жіночу долю (<i>оглядово</i>). ТЛ: <i>медитація</i>. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – Т. Шевченко «Автопортрет» (1847), Т. Шевченко «Автопортрет» (1857), «Кара шпідрутенами», «Байгуші», «Пожежа в степу», О. Заливаха, Л. Семикіна, Г. Севрук, Г. Зубченко, А. Горська «Шевченко. Мати» (вітраж). Суспільний ідеал Шевченка. Художнє втілення української національної ідеї у віршах «Садок вишневий коло хати...» і «Сон» («На панщині пшеницю жала...»), триптих «Молитва». МК: <i>образотворче мистецтво</i> – Т. Шевченко «Селянська родина». ЛК. Д. Чуб «Живий Шевченко». М. Рильський «На відкриття музею Шевченка»,	
--	--	---	--

		«Пам'яті Шевченка», «Шевченко». <i>О. Криштопа</i> «Братство». <i>М. Павленко</i> «Мій Шевченко». <i>В. Поліщук</i> «Музи Тараса Шевченка». <i>В. Пахаренко</i> «Шкільне шевченкознавство». Пантелеймон Куліш (1819–1897) – видатний український письменник. Доля і світогляд. Загальна характеристика творчості. Внесок митця у розвиток української мови. Куліш-перекладач. «Чорна рада» – найвизначніший твір П. Куліша. Жанр, історична основа і джерела роману. Конфлікт, тема, проблематика твору. Особливості композиції. Майстерність змалювання образів. Ознаки романтизму у творі. Актуальність роману в сучасній Україні. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – М. Жук «Портрет Пантелеймона Куліша»; <i>кіно</i> – х/ф «Чорна рада» (режисер – М. Засєєв-Руденко); <i>скульптура</i> – пам'ятник П. Кулішу (скульптор – В. Лозовий, с. Вороніж, Сумської обл.), бюст П. Куліша (скульптор – М. Кушнар'єв, м. Київ). ЛК. В. Петров (Домонтович) «Романи Куліша». Є. Нахлік «Пантелеймон Куліш: особистість, письменник, мислитель». О. Федорук «Роман Куліша «Чорна рада»: Історія тексту».	
ЛІТЕРАТУРА РІДНОГО КРАЮ (2 год.)			
ГР 1. Взаємодія з іншими особами усно,	самостійно визначає критерії оцінювання прочитаного тексту	Художні твори літератури рідного краю (за вибором учителя та учнів).	Аналітико-синтетична робота з текстом художнього твору

сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях	(зокрема художнього тексту, медіатексту) і можливості використання інформації з одного чи кількох джерел для досягнення особистісно і суспільно значущих цілей [12 МОВ 2.4.1- 1 П]	Ознайомлення з творами письменників рідного краю та з творами зарубіжних письменників, життя та творчість яких пов'язані з рідним краєм або тимчасовим місцем проживання десятикласників. МК: твори мистецтва рідного краю.	(бесіда за змістом, визначення теми, ідеї, мотиву, особливостей композиції, сюжету, жанру, художніх засобів, мистецький контекст). Створення буктрейлера/відео рекомендації про прочитану книжку. Проектна робота. Створення сайту/сторінок у соціальних мережах/wiki матеріалів про письменників рідного краю (під керівництвом учителя). Відвідування літературно-меморіальних музеїв. Зустрічі/онлайн конференції зі сучасними письменниками. Написання листів-відгуків про прочитані художні твори. Конференція-обговорення прочитаного.
ГР 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду	використовує, зокрема адаптує, подану в тексті або кількох текстах інформацію в умовах іншого контексту [12 МОВ 2.2.4-1 П];		
ГР 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови	створює тексти різної жанрово-стильової належності (зокрема художні тексти, медіатексти) відповідно до індивідуальних і суспільних потреб на засадах академічної доброчесності [12 МОВ 3.1.1-1 П]		
ГР 4. Дослідження індивідуального мовлення, використання	аналізує власне і чуже мовлення, зокрема для виявлення відповідності		

мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу	комунікативних/стильових ознак/намірів [12 МОВ 4.1.1-1 П]		
УЗАГАЛЬНЕННЯ ТА СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ВИВЧЕНОГО (3 год.)			
ГР 1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях	визначає різні аспекти (змістові, формальні, функціональні) повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), враховуючи індивідуальні особливості учасників комунікації, культурно-історичний контекст і засвідчуючи повне розуміння почутого повідомлення, зокрема його деталей [12 МОВ 1.1.3-1 П]	Текстуально вивчені та самостійно прочитані художні твори. Узагальнення та систематизація вивченого в II семестрі та впродовж навчального року. ТЛ: повторення вивчених у II семестрі та впродовж навчального року понять теорії літератури.	Виконання тестових завдань та діагностувальних робіт за групами навчальних результатів. Літературні конкурси, вікторини. Захист творчих проєктів.
ГР 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду	самостійно визначає критерії оцінювання прочитаного тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) і можливості використання інформації з одного чи кількох джерел для досягнення особистісно і суспільно значущих цілей [12 МОВ 2.4.1-1 П]		
ГР 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема	усуває недоліки у власному і чужому тексті, аргументує зроблені виправлення, посиляючись на здобуті знання, відповідні авторитетні наукові		

інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови	джерела, мовні норми, з урахуванням власних мовних уподобань [12 МОВ 3.3.2-1 П]		
ГР 4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу	аргументує застосування обраної комунікативної стратегії та її зміну відповідно до ситуації спілкування [12 МОВ 4.2.2-1 П]		

СПИСОК ТВОРІВ ДЛЯ ПОЗАКЛАСНОГО ЧИТАННЯ

(за розділами)

ВСТУП

Самостійно прочитані учнями художні твори.

МЕЛОДІЇ ЗАКОХАНОГО СЕРЦЯ

Українські народні пісні:

«Місяць на небі, зіроньки сяють ...»;

«Цвіте терен...»;

«Ой ти місяць, місяченько ...»;

«Ой чий то кінь стоїть ...»;

«Сонце низенько, вечір близенько»;

«Що за місяць, що за ясний ...»;

«Не сіяла, не орала...».

Зарубіжні народні пісні:

«Дівчина до рожі», «Дівчина і риба», «Оден милий, та і той далекий»
(сербські пісні);

«Santa Lucia» (італійська пісня);

«Романс про Вальдовінаса» (іспанська пісня).

Українські пісні літературного походження:

М. Старицький «Ніч яка, Господи, місячна, зоряна...» (виконання –
А. Солов'яненко та ін.);

І. Франко «Ой ти, дівчино, з горіха зерня» (виконання – В. Козловський
та ін.);

М. Вінграновський «Я сів не в той літак» (виконання – Д. Шуров
(Ріанобой), «Даха Браха» та ін.);

В. Івасюк «Червона рута» (виконання – С. Ротару та ін.);

С. Вакарчук «Обійми» (виконання – «Океан Ельзи»);

С. Жадан «Говори» (виконання – «Жадан і Собаки»);

Х. Соловій «Тримай» (виконання – Х. Соловій);

Зарубіжні пісні літературного походження:

Р. Бернс «Моя любов – рожевий квіт» (виконання – «Піккардійська Терція»);

П. Деланое, К. Лемель «Якщо б не було тебе» («Et si tu n'existais pas»), виконання – Joe Dassin);

У. Дженнінгс «Моє серце буде битися далі» («My Heart Will Go On»), виконання – Celine Dion);

Д. Рейнольдс, В. Сермон, Б. МакКі, Д. Платцман, К. Майне «Все ще люблю тебе» («Still Loving You»), виконання – «Scorpions»);

Стінг «Золоті поля» («Fields of Gold»), виконання – Sting);

Дж. Трантер «Віруючий» («Believer»), виконання – «Imagine Dragons»).

СВІТ У ДЗЕРКАЛІ ЮНОСТІ

В. Амеліна «Дім для Дома».

М. Брітан «Школа, чокери і рок-н-рол».

Володимир Арєнєв «Душниця».

Н. Гейман «Зірковий пил».

Генрі Лайон Олді «Чорна поземка».

Х. Госсейні «Володар повітряних зміїв».

С. Гридін «Дорослі зненацька», «Не такий».

В. Голдін «Володар мух».

С. Дессен «Правда про «Назавжди».

М. Дочинець «Пастух цвіркунів».

Ю. Ілюха «Зеро».

К. Ішігуро «Не відпускай мене».

М. Каурін «Південь».

М. Кідрук «Там, де немає Бога», «Доки світло не». згасне назавжди»,
«Зазирни у мої сни».

А. Любка «Щось зі мною не так».

О. Рижко «Гетьман на літо».

О. Сайко «Кав'ярня на розі».

ВИЗНАЧНІ ЗРАЗКИ ПИСЬМЕНСТВА ДАВНІХ ЧАСІВ

Гомер «Одіссея».

Овідій «Метаморфози».

Вергілій «Буколіки» (Еклоги), «Георгіки».

Й. В. Гете «Римські елегії».

В. Малик «Князь Ігор», «Черлені щити».

Д. Аліґ'єрі Збірка сонетів «Нове життя»

В. Шекспір «Отелло», «Сон літньої ночі», «Дванадцята ніч», «Приборкання
норовливої», «Венеціанський купець».

Г. Сковорода «Наркіс. Розмова про те: пізнай себе», «Вступні двері до
християнської доброчесності», «Розмова, звана Алфавіт, чи Буквар світу»,
«Розмова, звана Алфавіт, чи Буквар світу».

НОВІ ЄВРОПЕЙСЬКІ ЛІТЕРАТУРИ:

ПОШУК НАЦІОНАЛЬНИХ ІДЕНТИЧНОСТЕЙ

Й. В. фон Гете «Страждання молодого Вертера», «Вільшаний король»,
«Прометей».

І. Котляревський «Москаль-чарівник».

Г. Квітка-Основ'яненко «Конотопська відьма», «Сердешна Оксана», «Щира
любов», «Шельменко-денщик».

М. Старицький «Оборона Буші».

ПЕРЛИНИ РОМАНТИЗМУ

Е. Т. А. Гофман «Золотий горнець», «Лускунчик і Мишачий король».

В. Гюго «Знедолені», «Людина, що сміється».

М. Гоголь «Страшна помста», «Пропала грамота».

Є. Гребінка «Чайковський».

Т. Шевченко «Гайдамаки», «Єретик», «Наймичка», «Великий льох», «Кавказ», «Маленькій Мар'яні», «Відьма», «Варнак», «Хіба самому написати...», «У нашій раї на землі...», «Неофіти», «Марія», «І Архімед, і Галілей...», «Бували війни й військові сварки...».

П. Куліш «Ориця», «Дівоче щастя».

М. Костомаров «Чернігівка», «Огнений змія».

Марко Вовчок «Інститутка».

Панас Мирний «Пропаша сила» (1, 2, 4 частини).